

**UCHWAŁA NR/2022
RADY MIEJSKIEJ W ŁOWICZU
z dnia 2022 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla Miasta Łowicza na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 i 583) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447) **Rada Miejska w Łowiczu uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022-2024 w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łowicza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jacek Wiśniewski

UZASADNIENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022-2024 został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447).

Zgodnie z art. 176 pkt 1 niniejszej ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci.

Program zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami. Podjęte w ramach Programu działania zwiększą szanse rodzin na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Miasta Łowicza.

BURMISTRZ
Kaliński

Krzysztof Jan Kaliński

Łowicz, 12.07.2023 r.
[nieczytelny]
[nieczytelny]

Załącznik do Uchwały
Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia
.....

Gminny Program
Wspierania Rodziny
dla Miasta Łowicza
na lata 2022 - 2024

Łowicz, 2022 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE.....	4
II. OKREŚLENIE PROBLEMU	6
III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTA ŁOWICZ	7
1. Demografia.....	7
2. Bezrobocie.....	9
3. Zasoby mieszkaniowe Łowicza.....	10
4. Opieka nad dziećmi i młodzieżą	11
5. Wsparcie rodzin w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	12
IV. SYTUACJA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS ŁOWICZ.....	14
1. Pomoc społeczna.....	14
2. Praca socjalna.....	17
3. Asystent rodziny i inne formy pracy z rodzinami w opiece i wychowaniu dziecka	18
4. Ingerencja sądu opiekuńczego w rodzinie i piecza zastępcza	25
5. Świadczenia dla rodzin w MOPS Łowicz.....	27
IV. ANALIZA SWOT.....	30
V. ADRESACI PROGRAMU.....	33
VI. REALIZATORZY PROGRAMU.....	33
VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓLNE PROGRAMU	34
VIII. GŁÓWNE ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMU	36
IX. ZAKŁADANE EFEKTY – OCZEKIWANE REZULTATY PROGRAMU	51
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	51
XI. KOORDYNACJA, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU ORAZ TRYB SPRAWOZDAWCZOŚCI...52	
XII. PODSUMOWANIE.....	52

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa, stwarza naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci i powinna być otoczona szczególną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia prawo rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, do szczególnej pomocy władz publicznych. Konstytucja, podkreślając znaczenie dobra rodziny, nie precyzuje konkretnych form i rodzajów wsparcia. Te określają ustawy, w tym ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która czyni odpowiedzialnymi za ich realizację zarówno rząd, jak i instytucje samorządowe wszystkich szczebli.

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wszystkie ujęte w niej działania są: „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą na całej rodzinie. Odpowiedzią na kryzys w rodzinie są różne metody wspierania i interwencji. Realizacja powyższego jest możliwa tylko w dobrze funkcjonującym systemie wsparcia obejmującym zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, działalność placówek wsparcia dziennego, pomoc asystentów rodziny, pracowników socjalnych, organizowanie poradnictwa specjalistycznego czy działania grup wsparcia.

Szczególne znaczenie mają działania, których celem jest poprawa życia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i życiowej, której nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości, a także te, które poprzez zwiększenie dostępu do dóbr i usług zrównują szanse rozwojowe i zapobiegają wykluczeniu społecznemu mieszkańców regionu.

I. PODSTAWY PRAWNE

„Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024” znajduje umocowanie prawne, m.in., w takich aktach prawnych, jak:

1. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. w preambule przypomina, że w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narody Zjednoczone proklamowały, iż dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, wyrażając przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Konwencja o Prawach Dziecka zobowiązuje również organy Państwa do realizacji programów i podejmowania działań na rzecz dzieci, zmierzających do wyeliminowania ubóstwa, przemocy, zapewnienia dzieciom równych szans edukacyjnych i rozwojowych oraz wdrażania działań profilaktycznych i prewencyjnych. Prawa dziecka do rozwoju gwarantowane są z jednej strony poprzez nałożony na rodziców obowiązek wychowania i opieki nad dzieckiem, z drugiej strony poprzez zobligowanie organów Państwa do tworzenia systemu wspierania rodziny,
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) nakazuje kierowanie się dobrem dziecka, co oznacza, że wszystkie działania powinny być podejmowane w najlepiej pojętym interesie dziecka, biorąc pod uwagę, że naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina; troską o ochronę praw każdego dziecka oraz poszanowaniem praw, obowiązków i odpowiedzialności rodziców.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447) określa formy wspierania rodziny, organizowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także określa procedury adopcyjne. Zadania związane z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie ww. ustawa przypisuje wszystkim szczeblom samorządu terytorialnego jako zadania własne lub zlecone z zakresu administracji rządowej.
4. Innymi aktami prawa, będącymi podstawą do opracowania Programu są:
 - 1) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.1329),
 - 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.),
 - 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z późn. zm.),
 - 4) ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r., poz. 75 z późn. zm.),

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615),
- 9) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm.),
- 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.),
- 11) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297)
- 12) ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 z późn. zm.),
- 13) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm.),
- 14) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 z późn. zm.),
- 15) uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007),
- 16) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1744),
- 17) uchwała Nr LIX/463/2010 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie przyjęcia Programu „Łowicka Karta Dużej Rodziny 3+ i rodziny zastępczej” na terenie Gminy Miasto Łowicz,
- 18) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1100 z późn. zm.),
- 19) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 176 z późn. zm.),
- 20) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 685 z późn. zm.),
- 21) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.),
- 22) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.).

23) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024 jest spójny z:

- 1) Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Województwa Łódzkiego 2030,
- 2) Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicza na lata 2021-2025
- 3) Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łowicza na lata 2022–2024.

II. OKREŚLENIE PROBLEMU

Rodzina od zawsze stanowiła podstawową komórkę społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jest środowiskiem życia dziecka, ma na nie największy wpływ w każdej sferze życia. W rodzinie zachodzą pierwsze podstawowe przemiany, mające znaczący wpływ na rozwój dziecka. Rodzina jest pierwotnym, najważniejszym i jednocześnie wyjątkowym środowiskiem wychowawczym, odpowiadającym potrzebom naturalnym dziecka, a przede wszystkim psychicznym, tj.: potrzeba miłości, poczucie bezpieczeństwa i bliskości, przynależności i szacunku, godności i piękna, wzoru i ideału. Poprzez zamierzone oddziaływanie opiekuńcze i wychowawcze, a także przez niezamierzony wpływ, wynikający z wzajemnych stosunków uczuciowych i zespołu interakcji między członkami oraz wzory osobowe rodziców, przyczynia się do fizycznego, psychicznego i społecznego rozwoju dziecka. To rodzina przekazuje dziecku swój system wartości i tradycje - ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Prawidłowo spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Tak więc, wszechstronne interakcje w rodzinie mają ogromny wpływ na jednostkę, ale również i na kondycję całego społeczeństwa.

Dynamiczne zmiany w życiu rodzinnym, społecznym, gospodarczym, których współcześnie doświadczamy są nośnikiem wielu przemian w funkcjonowaniu rodzin. Coraz częściej zerwaniu, osłabieniu ulegają więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki pomiędzy jej członkami, a także przyniosło wiele innych negatywnych konsekwencji. Coraz częściej występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym bezpośrednio związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych i niestety już powszechnie od mediów społecznościowych, wzmagających alienację społeczną. Pojawiły się ponadto zjawiska o charakterze globalnym: choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje, oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, rozpad rodziny i podziały światopoglądowe.

Rodzinie przeżywającej trudności w prawidłowym funkcjonowaniu oraz wypełnianiu obowiązków rodzicielskich należy każdorazowo okazać wsparcie. Pomoc rodzinom zagrożonych kryzysem polega na

wzmocnieniu i wsparciu w odzyskaniu zdolności do pełnego, samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Wsparcie powinno być udzielone niezwłocznie i mieć charakter profilaktyczny, natomiast podejmowane działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, bo tylko wtedy pomoc jest skuteczna.

III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTA ŁOWICZ

Na potrzeby właściwego zaplanowania podejmowanych na lata 2022 – 2024 działań, niezbędnym było przeanalizowanie sytuacji rodzin zamieszkujących w Łowiczu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na czynniki demograficzne oraz wybrane zagadnienia społeczne, rzutujące na występowanie problemów społecznych w środowisku lokalnym.

1. Demografia

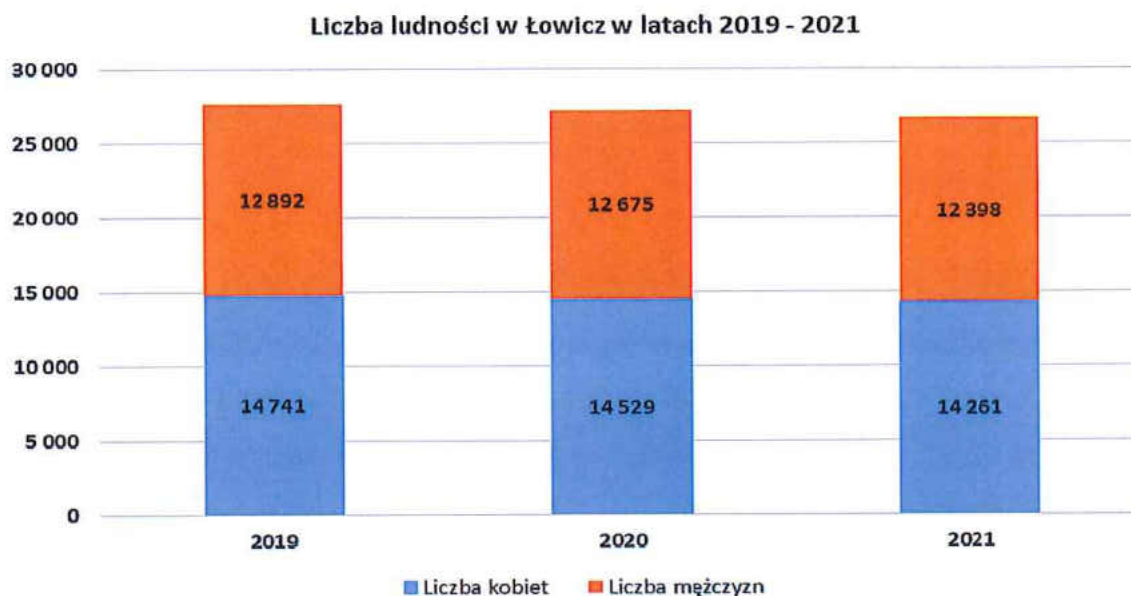
Największą liczbę ludności w mieście zanotowano w roku 1997 – 31 833 mieszkańców. Od 1998 roku liczba mieszkańców miasta sukcesywnie maleje, spadając poniżej 30000 mieszkańców w 2009 roku i poniżej 29000 w 2015 roku.

Z informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Łowiczu, na dzień 31.12.2021 r. Gmina Miasto Łowicz liczyła 26 677 mieszkańców. Analizując dynamikę ludności Łowicza w latach 2019 – 2021, zauważalnym stało się, że z roku na rok następował znaczny spadek liczby ludności. We wskazanych latach zauważalna stała się pewna cecha demograficzna, a mianowicie liczebna dominacja kobiet nad mężczyznami, co jest również charakterystyczne dla większości gmin miejskich w Polsce. Procentowy wskaźnik na koniec 2021r. wynosił 53,50% kobiet, a dla mężczyzn – 46,50%.

Tabela 1. Liczba ludności w Łowiczu w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba ludności ogółem	27 633	27 204	26 659
Liczba kobiet	14 741	14 529	14 261
Liczba mężczyzn	12 892	12 675	12 398

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

Na ogólną liczbę ludności Łowicza, duży wpływ ma liczba urodzeń i zgonów. W Łowiczu liczba urodzeń znacznie wzrosła, w roku 2021 w porównaniu do roku 2019 – różnica jest prawie dwukrotna 233. Również w ilości zgonów wśród mieszkańców Łowicza dał się zaobserwować bardzo duży wzrost. W analizowanym okresie przyrost naturalny był ujemny, i utrzymuje się na wysokim poziomie.

Tabela 2. Ruch naturalny mieszkańców Łowicza w latach 2019 -2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Urodzenia żywe			
Ogółem	246	239	479
Zgony			
Ogółem	342	368	607
Przyrost naturalny			
Ogółem	- 96	- 129	- 128

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

Niepokojące są także obserwowane od kilku lat dane liczbowe, obrazujące ruch naturalny mieszkańców Łowicza w latach 2019 – 2021, zawarto w poniższej tabeli. Widać znaczny spadek liczby wymeldowań w 2019r. i 2020r. Ponadto obawę budzi fakt osiągnięcia jednego z najwyższych wyników salda migracji w 2020r., który wyniósł – 300. W 2021 dane te jednak znacząco się poprawiły, saldo migracji wyniosło tylko -11.

Tabela 3. Migracje ludności Łowicza w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Zameldowania ogółem	282	188	202
Wymeldowania ogółem	461	488	213
Saldo migracji	-179	- 300	-11

Zródło: Urząd Miejski w Łowiczu

W rozpatrywanym przedziale czasowym, tj. w latach 2019– 2021, według zdolności do pracy, dało się zauważyć zróżnicowanie na przełomie lat w odsetku mieszkańców Łowicza w wieku produkcyjnym w 2019r. wynosił on: 58,2%, w 2020r. – 62%, a w 2021r. – 52%.

Tabela 4. Ludność miasta Łowicza według ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019			2020			2021		
	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczy źni (os.)	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczy źni (os.)	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczyźni (os.)
w wieku przedprodukcyjnym	4939	2390	2549	4860	2349	2511	4515	2187	2328
w wieku produkcyjnym	16090	7702	8388	16865	8722	8143	14116	7189	6927
w wieku poprodukcyjnym	6604	4649	1955	5479	3458	2021	8028	4885	3143

Zródło: Urząd Miejski w Łowiczu

2. Bezrobocie

Od 2019 roku liczba osób bezrobotnych (osoby zarejestrowanych w PUP) utrzymuje się na podobnym poziomie, osiągając jeden z wyższych poziomów w 2020r. W strukturze osób bezrobotnych według płci przewagę stanowią mężczyźni – 52% w 2019r., 52% w 2020 r., 51% w 2021 r.

Utrzymujące się niższe wyniki nie muszą jednak jednoznacznie wskazywać na dokonywanie się pozytywnych zmian na lokalnym rynku pracy. W takich przypadkach można bowiem przypuszczać, iż istnieje spora część osób rzeczywiście bezrobotnych, nie rejestrujących się w urzędzie pracy i poszukujących zajęcia zarobkowego na własną rękę.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w mieście Łowicz, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łowiczu i ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców Łowicza w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019		2020		2021	
	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym
Bezrobotni ogółem, w tym:	688	4,28%	834	4,95%	682	4,83%
Kobiety	330	2,06%	393	2,33%	332	2,35%
Mężczyźni	358	2,22%	441	2,62%	350	2,48%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu

Liczba osób bezrobotnych w mieście Łowicz, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łowiczu w latach 2019 - 2021

3. Zasoby mieszkaniowe Łowicza

Posiadanie mieszkania, stanowi nie tylko element katalogu praw socjalnych, ale również jeden z głównych wyznaczników godziwych warunków bytowych oraz wyznaczników jakości życia ludności. Dostęp lub jego brak stanowi również jedną z determinant podjęcia decyzji o założeniu (powiększeniu) rodziny lub jej odroczeniu, co z kolei ma fundamentalny wpływ na potencjał rozwojowy społeczeństwa.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Łowiczu jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Łowicza, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, powołaną w celu zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy, lokalami użytkowymi i wspólnotami mieszkaniowymi z udziałem Gminy Miasta Łowicza. W skład zasobów mieszkaniowych miasta wchodzi głównie: lokale komunalne, lokale socjalne, pomieszczenia tymczasowe.

W latach 2019 – 2021, każdego kolejnego roku, sukcesywnie maleje w Łowiczu liczba komunalnych zasobów mieszkaniowych, w tym również lokali socjalnych. Część mieszkań została przejęta przez

prawidłowego właściciela kamienicy - osobę prywatną, natomiast pozostała została wycofana z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny.

Tabela 6. Komunalne zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Łowicz w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy ogółem	965	948	941
Liczba lokali socjalnych	142	88	82
Liczba pomieszczeń tymczasowych	4	4	4

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Łowiczu

Problem mieszkalnictwa komunalnego jest ważny nie tylko dla mieszkańców, ale też dla władz Gminy, wymaga podejmowania różnego rodzaju decyzji związanych z inwestowaniem w zasoby mieszkaniowe, pociąga za sobą skutki finansowe w związku z wypłatą dodatków mieszkaniowych, wymaga nakładów na remonty i pozyskiwanie nowych lokali mieszkalnych.

4. Opieka nad dziećmi i młodzieżą

Infrastruktura opiekuńcza i oświatowa na terenie miasta Łowicza obejmuje instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Znajdują się wśród nich placówki zarówno publiczne, jak i niepubliczne.

W latach 2019-2021 w Łowiczu miały swoją siedzibę 3 żłobki (1 publiczny, 2 niepubliczne), 9 przedszkoli (7 publicznych, 2 niepubliczne), 6 szkół podstawowych, 4 licea, 4 technika oraz 3 szkoły branżowe I stopnia i 1 szkoła branżowa II stopnia.

Liczba uczniów na przełomie lat kształtuje się na podobnym poziomie, w związku z czym liczba przedszkoli wydaje się być na tę chwilę wystarczająca. Problemem jest natomiast niewystarczająca liczba żłobków na terenie miasta.

W szkołach i przedszkolach zapewnia się uczniom i dzieciom opiekę psychologiczną – pedagogiczną i specjalistyczną zgodnie ze wskazaniami poradni psychologiczno – pedagogicznej określonymi w orzeczeniach lub opiniach PPP oraz według rozpoznanych potrzeb. W szczególności zatrudnia się specjalistów: pedagoga, psychologa, logopedę, nauczycieli wspomagających proces kształcenia, prowadzi się nauczanie indywidualne, zajęcia dodatkowe, zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychologiczne i socjoterapeutyczne. Placówki oświatowe w mieście są wyposażone także w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego,

świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Prowadzone jest także dożywianie w szkołach. W ramach różnych projektów prowadzone są dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia oraz wspomagające w nauce.

Rada Miejska aby wspomóc rodziców, dnia 28.11.2019r. Uchwałą nr XVIII/152/2019 wprowadziła świadczenie wspierające rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Miasto Łowicz, korzystające z niepublicznych form opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Łowicza tzw. „Łowicki Bon Żłobkowy”.

5. Wsparcie rodzin w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie

W dniu 24 lutego 2022 r. doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. W wyniku tych zdarzeń w kierunku terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaczęły kierować się tysiące obywateli Ukrainy, poszukujących schronienia. Z uwagi na powyższe, konieczne stało się opracowanie rozwiązań prawnych skierowanych do opisanej wyżej grupy cudzoziemców. Odpowiedzią na to wyzwanie jest ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z niniejszą ustawą przez obywatela Ukrainy rozumie się także nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. Ustawa określa zasady zatrudnienia obywateli Ukrainy oraz szczególne zasady podejmowania i wykonywania przez nich działalności gospodarczej, udzielenie wsparcia materialnego w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego oraz uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej, wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, rodzinnego kapitału opiekuńczego, świadczenia dobry start oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Obywatelowi Ukrainy może być przyznana również pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Ustawa reguluje także kwestie dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy oraz szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy. Ustawa zapewnia również osobom uprawnionym prawo do bezpłatnej opieki psychologicznej oraz do świadczeń opieki zdrowotnej w tym szczepienia przeciwko COVID – 19, a w przypadku dzieci szczepienia ochronne w ramach kalendarza szczepień ochronnych.

W związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uchodźców wojennych z Ukrainy, istnieje konieczność wprowadzenia rozwiązań służących zabezpieczeniu dobra małoletnich,

którzy przekroczyli granicę bez rodziców lub opiekunów prawnych, a nierzadko bez jakiegokolwiek opieki osób dorosłych. Małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlega wpisowi do tzw. „ewidencją małoletnich” prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rodziny i powiatowe centra pomocy rodzinie. Wyjątkowo trudna sytuacja małoletnich obywateli Ukrainy pozostających bez opieki wymaga objęcia ich właściwą formą ochrony, a także zagwarantowania szybkiej możliwości uzyskania dokumentu uprawniającego osobę dorosłą do reprezentowania małoletniego oraz wykonywania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Wobec powyższego w ustawie wprowadzono rozwiązania dotyczące opiekuna tymczasowego, określając jego kompetencje oraz procedurę jego ustanawiania przez sąd. Ustawa zakłada również zapewnienie pieczy zastępczej będącym obywatelami Ukrainy dzieciom pozbawionym opieki i wychowania rodziców. Przepisy ustawy umożliwiają również, w przypadku umieszczenia w pieczy małoletniego obywatela Ukrainy, niestosowanie określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej standardów (warunki lokalowe, liczba dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych). W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy zostały złagodzone wymogi dotyczące funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych i opiekunów dziennych. Ponadto ustawa określa zasady realizowania przez Ochotnicze Hufce Pracy zadań, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa ma na celu zapewnić namiastkę normalnego życia dla ponad miliona uchodźców, w tym kobiet i dzieci, najbardziej bezbronnych ofiar wojny. Wielu uchodźców planuje powrót na Ukrainę po zakończeniu tam wojny. Należy mieć jednak na uwadze, że nie wiadomo jak długa ta sytuacja będzie trwać oraz, że wiele miejscowości na Ukrainie zostało doszczętnie zniszczonych przez wojska rosyjskie, co uniemożliwi powrót tym osobom do ojczyzny. Ponadto wielu obywateli Ukrainy pracowało w Polsce przed wybuchem wojny a w wyniku działań wojennych sprowadzili do Polski swoje rodziny, w związku z czym niewykluczone jest, że osoby te będą chciały osiedlić się w Łowiczu na stałe. Biorąc powyższe pod uwagę należy podjąć działania mające na celu integrację obywateli Ukrainy z obywatelami Polski w tym w szczególności dzieci, które poszły do polskich przedszkoli i szkół. Na dzień 31.03.2022r. do Łowicza przybyło blisko 600 obywateli Ukrainy, są to głównie kobiety z dziećmi. Do łowickich szkół i przedszkoli uczęszcza obecnie 104 dzieci.

IV. SYTUACJA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH z MOPS ŁOWICZ

1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna należy do zadań jednostek samorządu terytorialnego. Według ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, a także na organach administracji rządowej. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego z art. 8 ustawy, który mówi, że

dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć 600,00 zł netto na osobę w rodzinie, natomiast u osoby samotnej 776,00 zł netto.

Charakterystyka

Poniżej, w sposób tabelaryczny zaprezentowano dane dotyczące rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w Łowiczu w latach 2019 – 2021 ze względu na rodzaj przyznanego wsparcia przez MOPS.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zniwelowanie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych.

Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny z pomocy społecznej jest bezrobocie podopiecznych Ośrodka, utrzymujące się stale w latach 2019- 2021 na pierwszym miejscu wśród przyczyn trudnej sytuacji życiowej. Na marginesie należy dodać, że mając na myśli bezrobocie, brane są pod uwagę wyłącznie osoby zarejestrowane w PUP. Znamiennym jest, że rodziny objęte wsparciem z powodu w/w przesłanek dotknięte są również bardzo często ubóstwem.

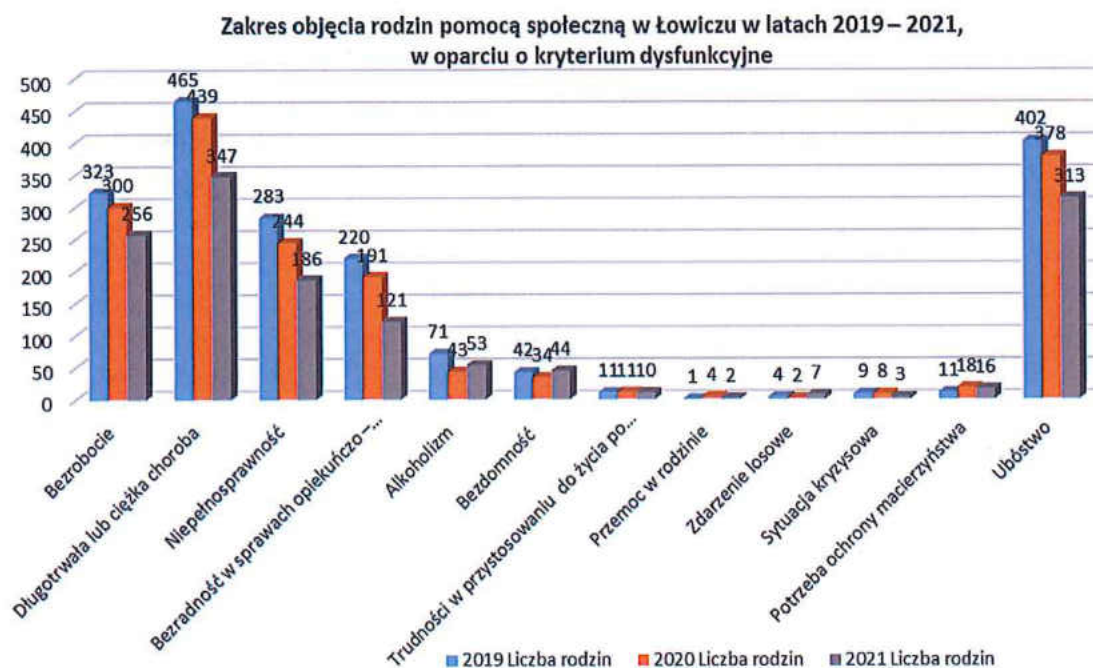
Kolejnym istotnym powodem korzystania z pomocy MOPS-u jest zły stan zdrowia podopiecznych, tj.: długotrwała lub ciężka choroba, a także niepełnosprawność. Brak środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia czy zakup leków coraz częściej stają się główną potrzebą zwrócenia się mieszkańców miasta o pomoc materialną do MOPS w Łowiczu.

Dosyć częstym powodem korzystania z pomocy tutaj ośrodka jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, a co się z tym bardzo często wiąże, jak wynika z obserwacji poczynionych przez pracowników socjalnych MOPS w Łowiczu – nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, głównie zauważalne wśród rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Tabela 7. Zakres objęcia rodzin pomocą społeczną w Łowiczu w latach 2019 – 2021, w oparciu o kryterium dysfunkcyjne

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	323	783	300	699	256	580
Długotrwała lub ciężka choroba	465	812	439	738	347	560
Niepewnosprawność	283	519	244	412	186	313
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	220	783	191	698	121	406
Alkoholizm	71	94	43	56	53	74
Bezdomność	42	47	34	35	44	45
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	18	11	11	10	12
Przemoc w rodzinie	1	3	4	13	2	10
Zdarzenie losowe	4	6	2	6	7	18
Sytuacja kryzysowa	9	12	8	15	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	41	18	68	16	74
Ubóstwo	402	840	378	799	313	576

Zródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

Załącznik do Uchwały
Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia
.....

Gminny Program

Wspierania Rodziny

na lata 2022 - 2024

Łowicz, 2022 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE	4
II. OKREŚLENIE PROBLEMU.....	6
III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTA ŁOWICZ	7
1. Demografia	7
2. Bezrobocie	9
3. Zasoby mieszkaniowe Łowicza	10
4. Opieka nad dziećmi i młodzieżą	11
5. Wsparcie rodzin w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie	12
IV. SYTUACJA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z MOPS ŁOWICZ.....	14
1. Pomoc społeczna.....	14
2. Praca socjalna.....	17
3. Asystent rodziny i inne formy pracy z rodzinami w opiece i wychowaniu dziecka	18
4. Ingerencja sądu opiekuńczego w rodzinie i piecza zastępcza.....	25
5. Świadczenia dla rodzin w MOPS Łowicz.....	27
IV. ANALIZA SWOT	30
V. ADRESACI PROGRAMU	33
VI. REALIZATORZY PROGRAMU	33
VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.....	34
VIII. GŁÓWNE ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMU.....	36
IX. ZAKŁADANE EFEKTY – OCZEKIWANE REZULTATY PROGRAMU	51
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	51
XI. KOORDYNACJA, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU ORAZ TRYB SPRAWOZDAWCZOŚCI ..	52
XII. PODSUMOWANIE	52

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa, stwarza naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci i powinna być otoczona szczególną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia prawo rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, do szczególnej pomocy władz publicznych. Konstytucja, podkreślając znaczenie dobra rodziny, nie precyzuje konkretnych form i rodzajów wsparcia. Te określają ustawy, w tym ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która czyni odpowiedzialnymi za ich realizację zarówno rząd, jak i instytucje samorządowe wszystkich szczebli.

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wszystkie ujęte w niej działania są: „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą na całej rodzinie. Odpowiedzią na kryzys w rodzinie są różne metody wspierania i interwencji. Realizacja powyższego jest możliwa tylko w dobrze funkcjonującym systemie wsparcia obejmującym zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, działalność placówek wsparcia dziennego, pomoc asystentów rodziny, pracowników socjalnych, organizowanie poradnictwa specjalistycznego czy działania grup wsparcia.

Szczególne znaczenie mają działania, których celem jest poprawa życia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i życiowej, której nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości, a także te, które poprzez zwiększenie dostępu do dóbr i usług zrównują szanse rozwojowe i zapobiegają wykluczeniu społecznemu mieszkańców regionu.

I. PODSTAWY PRAWNE

„Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024” znajduje umocowanie prawne, m.in., w takich aktach prawnych, jak:

1. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. w preambule przypomina, że w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narody Zjednoczone proklamowały, iż dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, wyrażając przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Konwencja o Prawach Dziecka zobowiązuje również organy Państwa do realizacji programów i podejmowania działań na rzecz dzieci, zmierzających do wyeliminowania ubóstwa, przemocy, zapewnienia dzieciom równych szans edukacyjnych i rozwojowych oraz wdrażania działań profilaktycznych i prewencyjnych. Prawa dziecka do rozwoju gwarantowane są z jednej strony poprzez nałożony na rodziców obowiązek wychowania i opieki nad dzieckiem, z drugiej strony poprzez zobligowanie organów Państwa do tworzenia systemu wspierania rodziny,
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) nakazuje kierowanie się dobrem dziecka, co oznacza, że wszystkie działania powinny być podejmowane w najlepiej pojętym interesie dziecka, biorąc pod uwagę, że naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina; troską o ochronę praw każdego dziecka oraz poszanowaniem praw, obowiązków i odpowiedzialności rodziców.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447) określa formy wspierania rodziny, organizowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także określa procedury adopcyjne. Zadania związane z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie ww. ustawa przypisuje wszystkim szczeblom samorządu terytorialnego jako zadania własne lub zlecone z zakresu administracji rządowej.
4. Innymi aktami prawa, będącymi podstawą do opracowania Programu są:
 - 1) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz.1329),
 - 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.),
 - 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z późn. zm.),
 - 4) ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r., poz. 75 z późn. zm.),

- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615),
- 9) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm.),
- 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.),
- 11) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297)
- 12) ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2021 z późn. zm.),
- 13) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm.),
- 14) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 z późn. zm.),
- 15) uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007),
- 16) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1744),
- 17) uchwała Nr LIX/463/2010 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie przyjęcia Programu „Łowicka Karta Dużej Rodziny 3+ i rodziny zastępczej” na terenie Gminy Miasto Łowicz,
- 18) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1100 z późn. zm.),
- 19) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 176 z późn. zm.),
- 20) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 685 z późn. zm.),
- 21) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.),
- 22) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.).

23) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024 jest spójny z:

- 1) Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Województwa Łódzkiego 2030,
- 2) Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicza na lata 2021-2025
- 3) Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łowicza na lata 2022–2024.

II. OKREŚLENIE PROBLEMU

Rodzina od zawsze stanowiła podstawową komórkę społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jest środowiskiem życia dziecka, ma na nie największy wpływ w każdej sferze życia. W rodzinie zachodzą pierwsze podstawowe przemiany, mające znaczący wpływ na rozwój dziecka. Rodzina jest pierwotnym, najważniejszym i jednocześnie wyjątkowym środowiskiem wychowawczym, odpowiadającym potrzebom naturalnym dziecka, a przede wszystkim psychicznym, tj.: potrzeba miłości, poczucie bezpieczeństwa i bliskości, przynależności i szacunku, godności i piękna, wzoru i ideału. Poprzez zamierzone oddziaływanie opiekuńcze i wychowawcze, a także przez niezamierzony wpływ, wynikający z wzajemnych stosunków uczuciowych i zespołu interakcji między członkami oraz wzory osobowe rodziców, przyczynia się do fizycznego, psychicznego i społecznego rozwoju dziecka. To rodzina przekazuje dziecku swój system wartości i tradycje - ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Prawidłowo spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Tak więc, wszechstronne interakcje w rodzinie mają ogromny wpływ na jednostkę, ale również i na kondycję całego społeczeństwa.

Dynamiczne zmiany w życiu rodzinnym, społecznym, gospodarczym, których współcześnie doświadczamy są nośnikiem wielu przemian w funkcjonowaniu rodzin. Coraz częściej zerwaniu, osłabieniu ulegają więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki pomiędzy jej członkami, a także przyniosło wiele innych negatywnych konsekwencji. Coraz częściej występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym bezpośrednio związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych i niestety już powszechnie od mediów społecznościowych, wzmagających alienację społeczną. Pojawiły się ponadto zjawiska o charakterze globalnym: choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje, oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, rozpad rodziny i podziały światopoglądowe.

Rodzinie przeżywającej trudności w prawidłowym funkcjonowaniu oraz wypełnianiu obowiązków rodzicielskich należy każdorazowo okazać wsparcie. Pomoc rodzinom zagrożonych kryzysem polega na

wzmocnieniu i wsparciu w odzyskaniu zdolności do pełnego, samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Wsparcie powinno być udzielone niezwłocznie i mieć charakter profilaktyczny, natomiast podejmowane działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, bo tylko wtedy pomoc jest skuteczna.

III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY MIASTA ŁOWICZ

Na potrzeby właściwego zaplanowania podejmowanych na lata 2022 – 2024 działań, niezbędnym było przeanalizowanie sytuacji rodzin zamieszkujących w Łowiczu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na czynniki demograficzne oraz wybrane zagadnienia społeczne, rzutujące na występowanie problemów społecznych w środowisku lokalnym.

1. Demografia

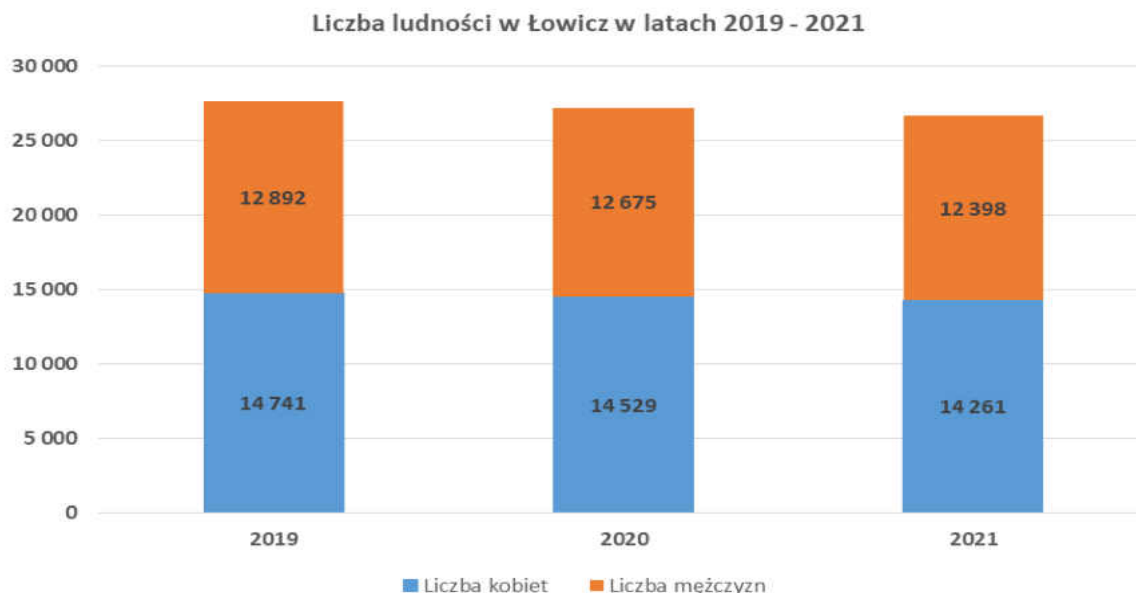
Największą liczbę ludności w mieście zanotowano w roku 1997 – 31 833 mieszkańców. Od 1998 roku liczba mieszkańców miasta sukcesywnie maleje, spadając poniżej 30000 mieszkańców w 2009 roku i poniżej 29000 w 2015 roku.

Z informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Łowiczu, na dzień 31.12.2021 r. Gmina Miasto Łowicz liczyła 26 677 mieszkańców. Analizując dynamikę ludności Łowicza w latach 2019 – 2021, zauważalnym stało się, że z roku na rok następował znaczny spadek liczby ludności. We wskazanych latach zauważalna stała się pewna cecha demograficzna, a mianowicie liczebna dominacja kobiet nad mężczyznami, co jest również charakterystyczne dla większości gmin miejskich w Polsce. Procentowy wskaźnik na koniec 2021r. wynosił 53,50% kobiet, a dla mężczyzn – 46,50%.

Tabela 1. Liczba ludności w Łowiczu w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba ludności ogółem	27 633	27 204	26 659
Liczba kobiet	14 741	14 529	14 261
Liczba mężczyzn	12 892	12 675	12 398

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

Na ogólną liczbę ludności Łowicza, duży wpływ ma liczba urodzeń i zgonów. W Łowiczu liczba urodzeń znacznie wzrosła, w roku 2021 w porównaniu do roku 2019 – różnica jest prawie dwukrotna 233. Również w ilości zgonów wśród mieszkańców Łowicza dał się zaobserwować bardzo duży wzrost. W analizowanym okresie przyrost naturalny był ujemny, i utrzymuje się na wysokim poziomie.

Tabela 2. Ruch naturalny mieszkańców Łowicza w latach 2019 -2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Urodzenia żywe			
Ogółem	246	239	479
Zgony			
Ogółem	342	368	607
Przyrost naturalny			
Ogółem	- 96	- 129	- 128

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

Niepokojące są także obserwowane od kilku lat dane liczbowe, obrazujące ruch naturalny mieszkańców Łowicza w latach 2019 – 2021, zawarto w poniższej tabeli. Widać znaczny spadek liczby wymeldowań w 2019r. i 2020r. Ponadto obawę budzi fakt osiągnięcia jednego z najwyższych wyników salda migracji w 2020r., który wyniósł – 300. W 2021 dane te jednak znacząco się poprawiły, saldo migracji wyniosło tylko -11.

Tabela 3. Migracje ludności Łowicza w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Zameldowania ogółem	282	188	202
Wymeldowania ogółem	461	488	213
Saldo migracji	-179	- 300	-11

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

W rozpatrywanym przedziale czasowym, tj. w latach 2019– 2021, według zdolności do pracy, dało się zauważyć zróżnicowanie na przełomie lat w odsetku mieszkańców Łowicza w wieku produkcyjnym w 2019r. wynosił on: 58,2%, w 2020r. – 62%, a w 2021r. – 52%.

Tabela 4. Ludność miasta Łowicza według ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019			2020			2021		
	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczy źni (os.)	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczy źni (os.)	ogółem (os.)	kobiety (os.)	mężczyźni (os.)
w wieku przedprodukcyjnym	4939	2390	2549	4860	2349	2511	4515	2187	2328
w wieku produkcyjnym	16090	7702	8388	16865	8722	8143	14116	7189	6927
w wieku poprodukcyjnym	6604	4649	1955	5479	3458	2021	8028	4885	3143

Źródło: Urząd Miejski w Łowiczu

2. Bezrobocie

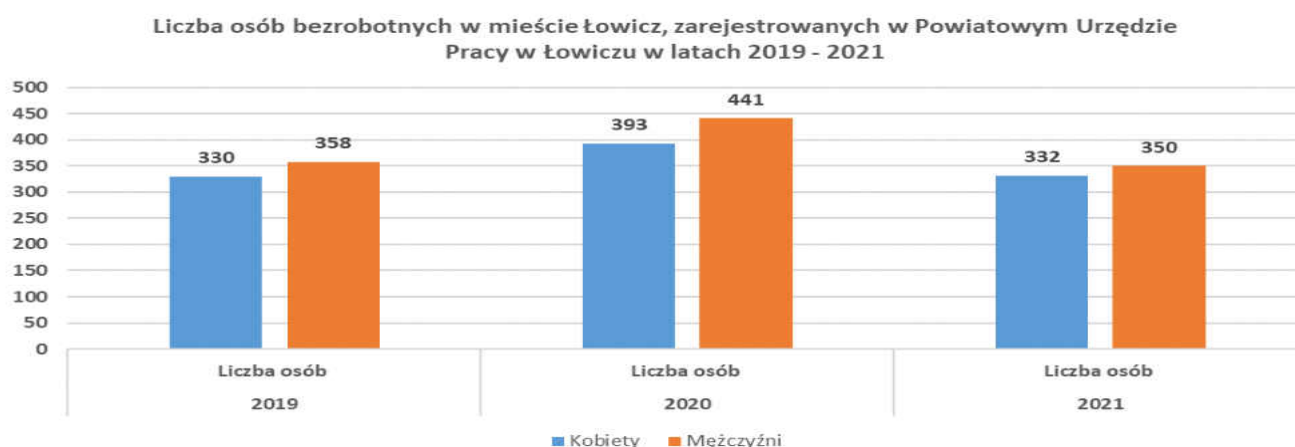
Od 2019 roku liczba osób bezrobotnych (osoby zarejestrowanych w PUP) utrzymuje się na podobnym poziomie, osiągając jeden z wyższych poziomów w 2020r. W strukturze osób bezrobotnych według płci przewagę stanowią mężczyźni – 52% w 2019r., 52% w 2020 r., 51% w 2021 r.

Utrzymujące się niższe wyniki nie muszą jednak jednoznacznie wskazywać na dokonywanie się pozytywnych zmian na lokalnym rynku pracy. W takich przypadkach można bowiem przypuszczać, iż istnieje spora część osób rzeczywiście bezrobotnych, nie rejestrujących się w urzędzie pracy i poszukujących zajęcia zarobkowego na własną rękę.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w mieście Łowicz, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łowiczu i ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców Łowicza w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019		2020		2021	
	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób	% w liczbie osób w wieku produkcyjnym
Bezrobotni ogółem, w tym:	688	4,28%	834	4,95%	682	4,83%
Kobiety	330	2,06%	393	2,33%	332	2,35%
Mężczyźni	358	2,22%	441	2,62%	350	2,48%

Zródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu

3. Zasoby mieszkaniowe Łowicza

Posiadanie mieszkania, stanowi nie tylko element katalogu praw socjalnych, ale również jeden z głównych wyznaczników godziwych warunków bytowych oraz wyznaczników jakości życia ludności. Dostęp lub jego brak stanowi również jedną z determinant podjęcia decyzji o założeniu (powiększeniu) rodziny lub jej odroczeniu, co z kolei ma fundamentalny wpływ na potencjał rozwojowy społeczeństwa.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Łowiczu jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Łowicza, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej, powołaną w celu zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy, lokalami użytkowymi i wspólnotami mieszkaniowymi z udziałem Gminy Miasta Łowicza. W skład zasobów mieszkaniowych miasta wchodzi głównie: lokale komunalne, lokale socjalne, pomieszczenia tymczasowe.

W latach 2019 – 2021, każdego kolejnego roku, sukcesywnie maleje w Łowiczu liczba komunalnych zasobów mieszkaniowych, w tym również lokali socjalnych. Część mieszkań została przejęta przez

prawidłowego właściciela kamienicy - osobę prywatną, natomiast pozostała została wycofana z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny.

Tabela 6. Komunalne zasoby mieszkaniowe Gminy Miasto Łowicz w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy ogółem	965	948	941
Liczba lokali socjalnych	142	88	82
Liczba pomieszczeń tymczasowych	4	4	4

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Łowiczu

Problem mieszkalnictwa komunalnego jest ważny nie tylko dla mieszkańców, ale też dla władz Gminy, wymaga podejmowania różnego rodzaju decyzji związanych z inwestowaniem w zasoby mieszkaniowe, pociąga za sobą skutki finansowe w związku z wypłatą dodatków mieszkaniowych, wymaga nakładów na remonty i pozyskiwanie nowych lokali mieszkalnych.

4. Opieka nad dziećmi i młodzieżą

Infrastruktura opiekuńcza i oświatowa na terenie miasta Łowicza obejmuje instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Znajdują się wśród nich placówki zarówno publiczne, jak i niepubliczne.

W latach 2019-2021 w Łowiczu miały swoją siedzibę 3 żłobki (1 publiczny, 2 niepubliczne), 9 przedszkoli (7 publicznych, 2 niepubliczne), 6 szkół podstawowych, 4 licea, 4 technika oraz 3 szkoły branżowe I stopnia i 1 szkoła branżowa II stopnia.

Liczba uczniów na przełomie lat kształtuje się na podobnym poziomie, w związku z czym liczba przedszkoli wydaje się być na tę chwilę wystarczająca. Problemem jest natomiast niewystarczająca liczba żłobków na terenie miasta.

W szkołach i przedszkolach zapewnia się uczniom i dzieciom opiekę psychologiczną – pedagogiczną i specjalistyczną zgodnie ze wskazaniem poradni psychologicznej – pedagogicznej określonymi w orzeczeniach lub opiniach PPP oraz według rozpoznanych potrzeb. W szczególności zatrudnia się specjalistów: pedagoga, psychologa, logopedę, nauczycieli wspomagających proces kształcenia, prowadzi się nauczanie indywidualne, zajęcia dodatkowe, zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychologiczne i socjoterapeutyczne. Placówki oświatowe w mieście są wyposażone także w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego,

światlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Prowadzone jest także dożywianie w szkołach. W ramach różnych projektów prowadzone są dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia oraz wspomagające w nauce.

Rada Miejska aby wspomóc rodziców, dnia 28.11.2019r. Uchwałą nr XVIII/152/2019 wprowadziła świadczenie wspierające rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Miasto Łowicz, korzystające z niepublicznych form opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Łowicza tzw. „Łowicki Bon Żłobkowy”.

5. Wsparcie rodzin w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie

W dniu 24 lutego 2022 r. doszło do ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. W wyniku tych zdarzeń w kierunku terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaczęły kierować się tysiące obywateli Ukrainy, poszukujących schronienia. Z uwagi na powyższe, konieczne stało się opracowanie rozwiązań prawnych skierowanych do opisanej wyżej grupy cudzoziemców. Odpowiedzią na to wyzwanie jest ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z niniejszą ustawą przez obywatela Ukrainy rozumie się także nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. Ustawa określa zasady zatrudnienia obywateli Ukrainy oraz szczególne zasady podejmowania i wykonywania przez nich działalności gospodarczej, udzielenie wsparcia materialnego w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego oraz uprawnienia do świadczeń z pomocy społecznej, wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, rodzinnego kapitału opiekuńczego, świadczenia dobrego startu oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Obywatelowi Ukrainy może być przyznana również pomoc żywnościowa w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Ustawa reguluje także kwestie dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy oraz szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy. Ustawa zapewnia również osobom uprawnionym prawo do bezpłatnej opieki psychologicznej oraz do świadczeń opieki zdrowotnej w tym szczepienia przeciwko COVID – 19, a w przypadku dzieci szczepienia ochronne w ramach kalendarza szczepień ochronnych.

W związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uchodźców wojennych z Ukrainy, istnieje konieczność wprowadzenia rozwiązań służących zabezpieczeniu dobra małoletnich,

którzy przekroczyli granicę bez rodziców lub opiekunów prawnych, a nierzadko bez jakiegokolwiek opieki osób dorosłych. Małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlega wpisowi do tzw. „ewidencją małoletnich” prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rodziny i powiatowe centra pomocy rodzinie. Wyjątkowo trudna sytuacja małoletnich obywateli Ukrainy pozostających bez opieki wymaga objęcia ich właściwą formą ochrony, a także zagwarantowania szybkiej możliwości uzyskania dokumentu uprawniającego osobę dorosłą do reprezentowania małoletniego oraz wykonywania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Wobec powyższego w ustawie wprowadzono rozwiązania dotyczące opiekuna tymczasowego, określając jego kompetencje oraz procedurę jego ustanawiania przez sąd. Ustawa zakłada również zapewnienie pieczy zastępczej będącym obywatelami Ukrainy dzieciom pozbawionym opieki i wychowania rodziców. Przepisy ustawy umożliwiają również, w przypadku umieszczenia w pieczy małoletniego obywatela Ukrainy, niestosowanie określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej standardów (warunki lokalowe, liczba dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych). W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy zostały złagodzone wymogi dotyczące funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych i opiekunów dziennych. Ponadto ustawa określa zasady realizowania przez Ochotnicze Hufce Pracy zadań, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa ma na celu zapewnić namiastkę normalnego życia dla ponad miliona uchodźców, w tym kobiet i dzieci, najbardziej bezbronnych ofiar wojny. Wielu uchodźców planuje powrót na Ukrainę po zakończeniu tam wojny. Należy mieć jednak na uwadze, że nie wiadomo jak długa ta sytuacja będzie trwać oraz, że wiele miejscowości na Ukrainie zostało doszczętnie zniszczonych przez wojska rosyjskie, co uniemożliwi powrót tym osobom do ojczyzny. Ponadto wielu obywateli Ukrainy pracowało w Polsce przed wybuchem wojny a w wyniku działań wojennych sprowadzili do Polski swoje rodziny, w związku z czym niewykluczone jest, że osoby te będą chciały osiedlić się w Łowiczu na stałe. Biorąc powyższe pod uwagę należy podjąć działania mające na celu integrację obywateli Ukrainy z obywatelami Polski w tym w szczególności dzieci, które poszły do polskich przedszkoli i szkół. Na dzień 31.03.2022r. do Łowicza przybyło blisko 600 obywateli Ukrainy, są to głównie kobiety z dziećmi. Do łowickich szkół i przedszkoli uczęszcza obecnie 104 dzieci.

IV. SYTUACJA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH z MOPS ŁOWICZ

1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna należy do zadań jednostek samorządu terytorialnego. Według ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, a także na organach administracji rządowej. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego z art. 8 ustawy, który mówi, że

dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć 600,00 zł netto na osobę w rodzinie, natomiast u osoby samotnej 776,00 zł netto.

Charakterystyka

Poniżej, w sposób tabelaryczny zaprezentowano dane dotyczące rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w Łowiczu w latach 2019 – 2021 ze względu na rodzaj przyznanego wsparcia przez MOPS.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zniwelowanie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych.

Najczęstszym powodem korzystania przez rodziny z pomocy społecznej jest bezrobocie podopiecznych Ośrodka, utrzymujące się stale w latach 2019- 2021 na pierwszym miejscu wśród przyczyn trudnej sytuacji życiowej. Na marginesie należy dodać, że mając na myśli bezrobocie, brane są pod uwagę wyłącznie osoby zarejestrowane w PUP. Znamionym jest, że rodziny objęte wsparciem z powodu w/w przesłanek dotknięte są również bardzo często ubóstwem.

Kolejnym istotnym powodem korzystania z pomocy MOPS-u jest zły stan zdrowia podopiecznych, tj.: długotrwała lub ciężka choroba, a także niepełnosprawność. Brak środków finansowych na pokrycie kosztów leczenia czy zakup leków coraz częściej stają się główną potrzebą zwrócenia się mieszkańców miasta o pomoc materialną do MOPS w Łowiczu.

Dosyć częstym powodem korzystania z pomocy tut. ośrodka jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, a co się z tym bardzo często wiąże, jak wynika z obserwacji poczynionych przez pracowników socjalnych MOPS w Łowiczu – nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, głównie zauważalne wśród rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Tabela 7. Zakres objęcia rodzin pomocą społeczną w Łowiczu w latach 2019 – 2021, w oparciu o kryterium dysfunkcyjne

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	323	783	300	699	256	580
Długotrwała lub ciężka choroba	465	812	439	738	347	560
Niepełnosprawność	283	519	244	412	186	313
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	220	783	191	698	121	406
Alkoholizm	71	94	43	56	53	74
Bezdomność	42	47	34	35	44	45
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	18	11	11	10	12
Przemoc w rodzinie	1	3	4	13	2	10
Zdarzenie losowe	4	6	2	6	7	18
Sytuacja kryzysowa	9	12	8	15	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	41	18	68	16	74
Ubóstwo	402	840	378	799	313	576

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

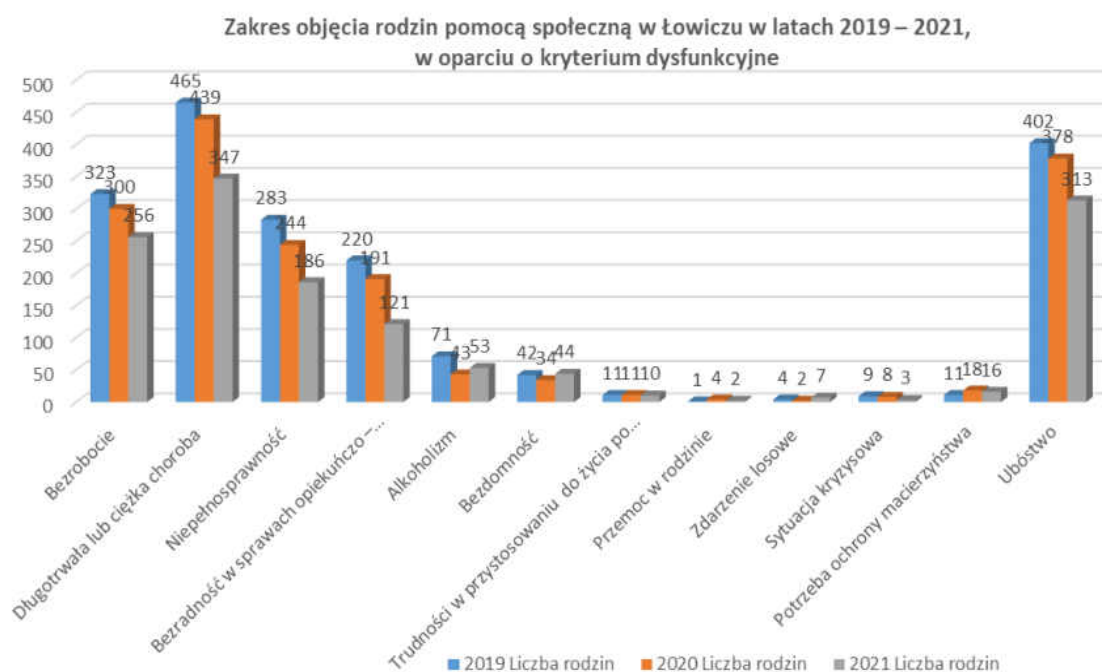

Tabela 8. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców w Łowiczu w latach 2019 - 2021

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% w liczbie mieszkańców
2019	1015	2159	7,81%
2020	1006	1883	6,92%
2021	846	1636	6,13%

Zródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

W poddanym analizie okresie, tj. w latach 2019 – 2021 ogólna liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w kolejnych latach malała. Na tej podstawie można przypuszczać, iż sytuacja życiowa, w niektórych rodzinach łowiczian, poprawiła się.

2. Praca socjalna

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej. Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu zatrudnionych jest 15 pracowników socjalnych. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną. W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin

Pracownicy socjalni działając na rzecz zmiany, życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin współpracują ze szkołami, przedszkolami, zakładami pracy, Sądem, dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Leczenia Uzależnień, Poradnią Zdrowia Psychicznego, szpitalem i niepublicznymi ośrodkami zdrowia, klubem abstynenckim, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas Diecezji Łowickiej, kościołami, organizacjami społecznymi, fundacjami i stowarzyszeniami. Osoby zgłaszające zapotrzebowanie na pomoc pozamaterialną kierowane są do odpowiednich agend, gdzie otrzymują profesjonalną pomoc opartą na fachowej wiedzy

Tabela 9. Liczb rodzin i osób w rodzinach objęta wyłącznie pracą socjalną w latach 2019-2021

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2019	308	573
2020	239	501
2021	268	550

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

3. Asystent rodziny i inne formy pracy z rodzinami w opiece i wychowaniu dziecka

Asystent rodziny

Rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, mogą otrzymać wsparcie w postaci usług asystenta rodziny. Asystent rodziny dociera do tych rodzin, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb egzystencjalnych, psychicznych, rozwojowych i duchowych. Często rodziny te zagrożone są wykluczeniem społecznym lub w swojej codzienności doświadczają dysfunkcyjności. W sytuacji, gdy MOPS poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny Ośrodka przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeśli wynika z niej konieczność podjęcia przez asystenta rodziny współpracy z rodziną, pracownik socjalny wnioskuje do Dyrektora MOPS o jego przydzielenie. Również sąd, na mocy postanowienia, może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci do współpracy z asystentem rodziny.

Asystenci rodzin podejmując szereg działań, które koncentrują się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnych sytuacji życiowych rodzin z dziećmi, objętych asystenturą. Podejmując współpracę z rodziną, asystenci rozpoznawali poziom jej destabilizacji, a następnie wspierali w działaniach prowadzących do osiągnięcia pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania jej zasobów własnych, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i w zindywidualizowanym tempie.

Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny, a pracę z rodziną prowadzi w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W 2021 r. w MOPS zatrudnionych było 3 asystentów rodziny: 1 na ¼ etatu oraz 2 w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 1 z asystentów rodziny (w ramach ½ etatu) realizował zadania w Projekcie Port „Szczęśliwa Rodzina”.

Tabela 10. Pomoc asystenta rodziny

Rok	Liczba rodzin z którymi współpracował asystent rodziny	Liczba dzieci w rodzinach	Osiągnięcie zamierzonych efektów
2019	27 rodzin	69 dzieci	17 rodzin
2020	40 rodzin	97 dzieci	11 rodzin
2021	32 rodziny	81 dzieci	13 rodzin

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

Istotnym wyznacznikiem powodzenia w pracy asystentów rodziny, zatrudnionych przez MOPS w Łowiczu jest ich harmonijne współdziałanie z pracownikami socjalnymi. Również wszechstronność pracy asystentów nierozdzielnie wiąże się z podejmowaniem współpracy z przedstawicielami innych instytucji służących dziecku i rodzinie.

Od roku 2016 w MOPS działa także Zespół ds. Asysty Rodzinnej w ramach którego w 2021 r. współpracowali ze sobą: koordynator Zespołu, 3 asystenci rodziny, psycholog, pracownicy socjalni, w których rejonie zamieszkiwały rodziny objęte asystą rodzinną, Dyrektor MOPS, kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej w MOPS. Zespół realizuje zadania z zakresu:

- diagnozowania i analizowania sytuacji rodzinnej środowisk pod kątem zaistniałych problemów i deficytów;
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji;
- prowadzenia działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną;
- prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych;
- wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych;
- organizowania dla rodzin grup wsparcia/ grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- organizowania dla rodzin potrzebujących opieki psychologicznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych;
- współpracy z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;

- współpracy ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.

Aktywność Zespołu skupia się na działaniach prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami, świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka, w celu pracy nad problemami konkretnych rodzin.

Przemoc w rodzinie

Zgodnie z ustawowym pojęciem do przemocy domowej możemy zaliczyć takie czyny, które są jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działania/ zachowania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra członków swojej rodziny, a w szczególności naruszające ich godność, wolność, nietykalność cielesną, niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, które powodują szkody w zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz wywołują cierpienia i krzywdy moralne. Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna – jeśli ktoś bije, popycha, szarpie, kopie, dusi,
- przemoc psychiczna – jeśli ktoś obraża, wyzywa, poniża, nie pozwala na kontakt z bliskimi, kontroluje czyjeś działania, stale krytykuje,
- przemoc seksualna – jeśli ktoś molestuje, zmusza do współżycia lub jakichkolwiek innych zachowań seksualnych,
- inne zachowania – na przykład jeśli ktoś pozbawia kogoś niezbędnej opieki, zmusza do picia alkoholu, brania narkotyków.

Tym wszystkim konsekwencjom można zapobiec, jeśli dosyć szybko zostanie zauważony problem w rodzinie. Walka z przemocą jest ważna i niezbędna. Kluczowe są także chęci przyjęcia pomocy od innych ludzi. Osoby doświadczone przemocą w rodzinie mogą ubiegać się o pomoc i wsparcie ze strony państwa. Zakres i charakter działań określa głównie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Prawo narzuca organom władzy rządowej i samorządowej realizowanie konkretnych zadań.

W latach 2019-2021 liczba Niebieskich Kart była zmienna, malejąc w roku 2020, następnie osiągając wyższy wynik w 2021r.. Problem jednak może być znacznie większy z racji tego, że nie wszystkie incydenty przemocy domowej są zgłaszane.

Tabela 11. Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2019-2021

	Policja	MOPS/PCPR	OŚWIATA	SŁUŻBY ZDROWIA	MKRPA	SUMA
2019	46	3	0	0	0	49
2020	42	3	1	0	0	46
2021	46	4	2	0	0	52

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2019-2021

Na terenie miasta podejmowane są działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zarządzeniem Nr 158/2020 Burmistrz Miasta Łowicza z dnia 11.05.2020 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łowiczu w skład którego wchodzi 12 osób z instytucji z terenu miasta Łowicza. Obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół działa na podstawie zawartych porozumień pomiędzy Burmistrzem Miasta Łowicza a podmiotami właściwymi dla członków Zespołu. Zespół realizuje cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego na lata 2021– 2025. Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Łowicza poprzez wspólne działanie wszystkich służb z terenu miasta.

Zadaniem Zespołu jest – zgodnie z art. 9b ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie tworzył grupy robocze, do których zadań należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy dla indywidualnego przypadku w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz efektów tych działań.

Mieszkania chronione

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu, uchwałą Rady Miejskiej Nr VII/41/2011 z dnia 24 lutego 2011 r., otrzymał nowe zadanie, polegające na prowadzeniu mieszkań chronionych, przeznaczonych dla osób dotkniętych zdarzeniem losowym lub sytuacją kryzysową oraz osób zagrożonych przemocą w rodzinie. Pobyt w mieszkaniach chronionych jest czasowy. Ośrodek najmuje od ZGM, na podstawie stosownej umowy, 2 mieszkania chronione, które częściowo wyposażone są w niezbędne sprzęty i meble. Z mieszkania skorzystały 4 osoby - w 2019r. i w 2020r. i 1 osoba- 2021r.

Programy wspierające rodziny

Program „Opieka wytchnieniowa”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu realizuje Program „Opieka wytchnieniowa”. W ramach Programu gmina otrzymuje wsparcie finansowe w wysokości do 100 proc. kosztów realizacji usługi opieki wytchnieniowej. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi opieki wytchnieniowej.

Gmina wystąpiła w 2020r. i 2021r. o wsparcie finansowe w zakresie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego i pobytu całodobowego. Z uwagi na brak zainteresowania opieką wytchnieniową w formie pobytu całodobowego nie była realizowana. W obecnej sytuacji epidemiologicznej rodziny obawiają się umieszczenia swoich bliskich w ośrodkach całodobowych z obawy o ich zdrowie i życie. Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego realizowana była w 2021r. łącznie dla 32 osób w tym 9 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – razem 2550 godzin usług – łączny koszt 110 819,93 zł. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować mogą czasem, który będą w stanie przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Z uwagi na chęć zapewnienia osobom z niepełnosprawnością wejścia w społeczeństwo, otwarte w nim funkcjonowanie oraz decydowanie o sobie, Gmina Miasto Łowicz w 2021r. przystąpiła po raz kolejny do realizacji programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Program zakłada wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych

posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Zaproponowana pomoc finansowana była ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Usługi asystenta wpisują się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego idea jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Powszechne wprowadzenie formy pomocy, jaką jest asystent osoby niepełnosprawnej umożliwia uniezależnienie w życiu osób niepełnosprawnych. Przy pomocy asystenta, małymi krokami osoby do których skierowany jest Program zaczynają w miarę samodzielnie funkcjonować w otoczeniu. Nie boją się podejmować samodzielnych decyzji, opuszczać miejsce zamieszkania, robić zakupy czy załatwiać sprawy urzędowe. Wdrożony Program pozwala odciążyć rodzinę beneficjenta, która często nie jest w stanie sama udźwignąć skutków niepełnosprawności. Obecność asystenta pozwala na diametralną zmianę życia i samopoczucia wielu osobom przebywającym głównie w domu w ograniczonym towarzystwie, które zwykle są uzależnione od swoich najbliższych. Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych może sprawić, że niepełnosprawny poczuje się w pełni sprawnym człowiekiem. Osoby współpracujące z naszymi podopiecznymi dążą do osiągnięcia przez nich maksymalnej niezależności, umożliwiają osiągnięcie nowych umiejętności oraz dają możliwość rozwoju. Dzienna ilość świadczonych godzin asystenta uzależniona jest od potrzeb beneficjenta.

Program adresowany jest do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

W 2021 r. Programem „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” objęte zostały 34 osoby (7 dzieci do 16 r.ż., 19 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 8 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Łącznie na rzecz tych osób zrealizowanych zostało 5 173 godziny asystencji osobistej na łączną kwotę 201 101,56 zł.

„Korpus Wsparcia Seniorów”

Ważną inicjatywą Gminy Miasto Łowicz była realizacja programu „Wspieraj Seniora”, który miał na celu wsparcie osób starszych, które ze względu na panującą pandemię COVID – 19 mogły potrzebować pomocy np. w zrobieniu zakupów czy zakupie leków. Wsparcie to zostało rozszerzone w 2022 r. w ramach nowego programu – „Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma zapewnić możliwość bezpiecznego funkcjonowania osób starszych w ich miejscu zamieszkania poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami tworząc lokalne partnerstwa. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” zakłada, że w realizację Modułu I należy zaangażować wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych przez wsparcie społeczne w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.).

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Program „Posiłek w szkole i w domu” przyjęty Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. zakłada dofinansowanie dla Gminy w przypadku udzielenia pomocy w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku jeżeli dochód na osobę nie przekracza kwoty 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej 1 164 zł, a w przypadku rodzin, kwoty 900 zł. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest realizowany przez Gminę Miasto Łowicz na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 stycznia 2019r. Nr V/44/2019 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, Uchwały Nr V/42/2019 w sprawie przyjęcia Programu osłonowego w zakresie dożywiania

Środki dotacji celowej z budżetu państwa przeznaczone są na dofinansowanie działań Gminy polegających na zapewnieniu pomocy w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wszystkim osobom jej potrzebującym w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- dzieciom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Tabela 12 Informacja o realizacji Programu "Posilek w szkole i w domu"

	Liczba osób korzystających z Posiłku z programu „Posilek w szkole i w domu”	w tym liczba dzieci korzystających z Posiłku z programu „Posilek w szkole i w domu”	Ogólna kwota realizacji programu
2019	326	258	381 455,00zł
2020	376	206	328 397,54 zł
2021	190	137	331 956,75zł

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

Karta 3+, Łowicka Karta Dużej Rodziny 3+ i rodziny zastępczej

W Łowiczu istnieje możliwość otrzymania Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin posiadających, co najmniej troje dzieci. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Na terenie miasta funkcjonuje również Karta Dużej Rodziny przyjęta uchwałą Nr LIX / 463 / 2010 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie przyjęcia Programu „Łowicka Karta Dużej Rodziny 3+ i rodziny zastępczej” na terenie Gminy Miasto Łowicz.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny nie łączy się z Łowicka Karta Dużej Rodziny 3+ i Rodzin Zastępczych. Są to dwa odrębne programy

4. Ingerencja sądu opiekuńczego w rodzinie i piecza zastępcza

Władza rodzicielska to przede wszystkim wykonywanie przez rodziców obowiązków wobec dziecka. Obejmuje ona całokształt spraw dotyczących dziecka. Z chwilą ukończenia 18 lat, z mocy prawa, władza rodzicielska wygasa (art. 92 K.r.o.). W sytuacji, gdy pomoc i wsparcie zawiodą lub okażą się nieskuteczne, a rodzice przez nienależyte wykonywanie władzy rodzicielskiej naruszają dobro dziecka, dochodzi do ingerencji sądu. Sąd opiekuńczy ogranicza władzę rodzicielską w sytuacji zagrożenia dobra dziecka, gdy dochodzi do zaniedbań w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej ze strony rodziców lub jednego z nich oraz również w sytuacji, kiedy nie ma żadnego zaniedbania ze strony rodziców, ale nie mogą oni sobie poradzić z trudnościami wychowawczymi (art. 109 K.r.o.). Natomiast pozbawia władzy rodzicielskiej, jeżeli opieka nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody albo, jeśli rodzice nadużywają władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbują swoje obowiązki względem dziecka (art. 111 K.r.o.). Rodzice mają obowiązek podjęcia aktywności i współpracy z instytucjami pomagającymi im

przezwyciężyć trudności życiowe i usunąć przyczyny, z powodu których orzeczono ograniczenie czy pozbawienie władzy rodzicielskiej. W razie ustania przyczyny, która była podstawą do ograniczenia czy pozbawienia władzy rodzicielskiej, sąd opiekuńczy może władzę rodzicielską przywrócić.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej powoduje umieszczenie dziecka poza rodziną. Jest też sygnałem do poszukiwania trwałych rozwiązań sytuacji dziecka, takich jak adopcja lub długotrwała rodzina zastępcza.

Podjmując niezależne decyzje ingerencji we władzę rodzicielską i w zakresie potrzeby umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, sąd rodzinny odnosi je wprost do zadań systemu pomocy społecznej, odpowiedzialnego za wykonanie tych orzeczeń i postanowień.

W tabeli nr 14 zestawiono dane dotyczące liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w okresie 2019 – 2021 i liczby rodzin, z których one pochodzą oraz zamieszczono informacje na temat rodzaju pieczy zastępczej, w której dzieci te zostały umieszczone, a także współfinansowania pobytu dzieci z terenu Łowicza w pieczy zastępczej przez Gminę Miasto Łowicz.

Tabela 13. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzin zamieszkujących w Łowiczu w latach 2019 - 2021

Rok	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	w tym liczba umieszczonych dzieci	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych	w tym liczba umieszczonych dzieci	Liczba rodzin zastępczych zawodowych	w tym liczba umieszczonych dzieci
2019	35	39	11	11	1	3
2020	30	34	11	14	1	8
2021	37	43	13	15	3	11

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu

Tabela 14. Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Łowicza w pieczy zastępczej w latach 2019-2021

Rok	Liczba rodzin	w tym liczba dzieci	wydatki
2019	35	42	153 756, 71 zł
2020	32	40	210 564,07 zł
2021	44	51	286 309,03 zł.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

5. Świadczenia dla rodzin w MOPS Łowicz

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu realizuje również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”, ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty.

Tabela 15. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Lp.	Świadczenie	Wysokość świadczenia
1.	Zasiłek rodzinny	- 95 zł na dziecko w wieku do 5 lat - 124 zł na dziecko w wieku 5-18 lat - 135 zł na dziecko w wieku 18-24 lata
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	
2.1	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	- 400 zł miesięcznie
2.2.	Urodzenia dziecka	- 1.000 zł jednorazowo na dziecko
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	- 193 zł miesięcznie, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci - w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 90 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat - 110 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 lat
2.5.	Rozpoczęcia roku szkolnego	-100 zł jednorazowo na każde uczące się w szkole dziecko
2.6	Dojazdu do szkoły	- 69 zł w okresie od IX do VI następnego roku
2.7.	Zamieszkania w miejscowości w której znajduje się szkoła	- 113 zł w okresie od IX do VI następnego roku
2.8.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	- 95 zł miesięcznie na trzecie i każde kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego
3.	Świadczenia opiekuńcze	
3.1.	Zasiłek pielęgnacyjny	- 215,84 zł miesięcznie
3.2.	Świadczenie pielęgnacyjne	- 1.971 zł miesięcznie
3.3	Specjalny zasiłek opiekuńczy	- 620 zł miesięcznie
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	- 1.000 zł jednorazowo
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, "becikowe łowickie" (art.22a ustawy)	- 1.000 zł jednorazowo
6.	Zasiłek dla opiekuna	- 620 zł miesięcznie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

7.	Jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu , które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	- 4.000 zł jednorazowo
8.	Świadczenie rodzicielskie	- 1000 zł przez 52 tygodnie
9.	Dodatek dla aktywnych zawodowo osób samotnych wychowujących jedno dziecko	- 500 zł miesięcznie
10.	Łowicki bon złobkowy	- 300 zł miesięcznie

Tabela 16. Liczba świadczeń rodzinnych i opiekuńczych 2019-2022

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń 2021	Liczba świadczeń 2020	Liczba świadczeń 2019
1.	zasiłki rodzinne	9 238	11 365	13 769
2.	dodatki do zasiłków rodzinnych	3 737	4 092	4 777
2.1	urodzenia dziecka	36	58	48
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	258	312	434
2.3	samotnego wychowywania dziecka	535	609	747
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	839	848	954
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	547	642	795
2.6	podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	115	92	135
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła	10	30	43
2.6.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	105	62	92
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 407	1 531	1664
3.	zasiłki pielęgnacyjne	5 506	5 263	5262
4	świadczenie pielęgnacyjne	1 196	1 069	962
5.	specjalny zasiłek opiekuńczy	101	110	100
6.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	119	163	182
7.	zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane na podst. art.5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych	923	1 545	1699
8.	razem świadczenia rodzinne (od w.1 do w.7)	20 820	23 607	26 751
9.	Zasiłek dla opiekuna	5	34	55
10.	Świadczenie rodzicielskie	555	673	585
11.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	2	3	3
12.	Składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna	891	824	748
13.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2 641	2 830	3042

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Od 1 września 2010 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu przyznaje i wypłaca świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym, czyli stypendium szkolne i zasiłki szkolne.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego składa się w terminie od 1 do 15 września. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Od 1 stycznia 2021 r. kwota ta wynosi 600,00 zł w przypadku osoby w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu ustalana jest na zasadach określonych w art. 8 prawo do świadczeń pieniężnych ust. 3-13 ustawy o pomocy społecznej. Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80%, a wyższe niż 200 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. 124,00 zł.

Liczba uczniów uprawnionych, w szczególności do stypendium szkolnego maleje z roku na rok, jest to w dużym stopniu spowodowane stale rosnącą płacą, a także kryterium dochodowym, które zmienia się nieznacznie, przez co mniej osób jest uprawnionych do tej formy pomocy.

Tabela 17. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym w latach 2019-2021

Rok	Liczba uczniów którzy otrzymali stypendium szkolne	Liczba uczniów którzy otrzymali zasiłki szkolne	Łączna kwota
2019	251	11	282 472,00zł
2020	224	16	220 956,00 zł
2021	171	8	169 216,00 zł

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, 2020, 2021

IV. ANALIZA SWOT

W poniższej rozbudowanej tabeli przedstawiono wyniki analizy SWOT systemu wspierania rodziny funkcjonującego w Łowiczu. Analiza SWOT jest techniką analityczną, polegającą w najprostszej wersji na posegregowaniu posiadanych informacji w danym obszarze na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- S (z ang. *strengths*) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę w analizowanym obszarze;
- W (z ang. *weaknesses*) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę w analizowanym obszarze;
- O (z ang. *opportunities*) – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany w analizowanym obszarze;
- T (z ang. *threats*) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza w danym obszarze niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Zestawienie wspomnianych grup czynników ułatwia planowanie działań w danym obszarze, w tym wskazuje obszary problemowe, które w pierwszej kolejności powinny stać się przedmiotem interwencji.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenie lokalnych instytucji w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo- wychowawcze, realizacja licznych działań nakierowanych na wsparcie rodziny. • Rozbudowana na terenie gminy infrastruktura społeczna m.in.: instytucje działające w obszarze wspierania rodziny, placówki wsparcia dziennego, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz wsparcia rodziny. • Systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny. • Praca Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, skupiający się na działaniach profilaktycznych oraz prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka. • Praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza i grup roboczych na rzecz ofiar przemocy w rodzinie. • Współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę. • Działania wychowawcze podejmowane przez instytucje oświaty na terenie miasta. • Świetlice środowiskowe na terenie miasta Łowicza, stanowiące dzienne wsparcie dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Działalność klubów i ośrodków sportowych oraz kulturowych na terenie miasta na rzecz społeczności lokalnej. • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego – diagnoza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca aktywność społeczności lokalnej w zakresie podejmowania działań skierowanych na wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi. • Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współpracy ze strony rodzin objętych wsparciem asystentów (nieprawidłowe wzorce pokoleniowe). • Niska motywacja rodzin do korzystania z pomocy specjalistycznej, błędne, stereotypowe postawy wobec korzystania z pomocy instytucjonalnej) • Trudności w rozpoznaniu skali poszczególnych problemów, występujących w społeczności lokalnej • Utrzymujące się bezrobocie członków rodziny, w tym długotrwałe, prowadzące do ubożenia rodzin. • Nieumiejętność podejmowania działań opiekuńczo – wychowawczych wynikających z uzależnień, ubóstwa, długotrwałej choroby czy niepełnosprawności członków rodziny. • Utrudniony dostęp do specjalistów, np.: psychiatra dziecięcy. • Zaniedbywanie przez rodziców obowiązków opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci. • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. • Niewielka ilość mieszkań chronionych – dla osób opuszczających domy dziecka, instytucje, zakłady poprawcze czy dla osób chcących opuścić rodzinę, w której występuje przemoc i uzależnienia . • Ograniczona dostępność mieszkań dla rodzin z terenu Łowicza. • Ograniczone możliwości wsparcia ze strony organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta Łowicza, w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. • Rutynowość działań, zbyt mała liczba działań innowacyjnych i utrzymujący się wysoki poziom bierności. • Słabo rozwinięta w środowisku lokalnym idea samopomocniczości. • Mała aktywność rodzin do samoorganizacji

	<p>grup wsparcia lub grup samopomocowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak chętnych rodzin wspierających. • Brak znajomości języka ukraińskiego niezbędnego do porozumiewania się z uchodźcami
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja społeczna, rozwój oferty działań skierowanych do rodziców, mających na celu rozwój umiejętności społecznych rodziców oraz umiejętności wychowawczych • Wzmocnienie aktywnej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie i rozbudowanie systemu polityki prorodzinnej. • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych. • Aktywny udział asystentów rodziny w życiu rodzin. • Efektywna praca środowiskowa, mająca na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej. • Racjonalne wykorzystanie przez rodzinę posiadanych zasobów, materialnych finansowych i osobowych. • Współpraca asystentów rodziny z pracownikami socjalnymi MOPS-u. • Udzielanie rodzinom konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, mediacyjna, terapeutyczna). • Wzrost świadomości dotyczącej korzyści z podjęcia przez rodziny współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. • Podejmowane działań mających na celu pozyskanie rodzin wspierających, współpracujących z MOPS w zakresie udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. • Promowanie idei wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudności we wczesnym zdiagnozowaniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze. • Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne. • Długotrwały i trudno mierzalny proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania; • „Wycuzona” bezradność rodzin, korzystających z pomocy MOPS-u. • Niskie zaangażowanie się rodzin w realizowane działania, trudności w rekrutacji rodzin do współpracy w ramach realizowanych projektów. • Osłabienie tradycyjnych więzi rodzinnych. Wzrastająca liczba rodzin wieloproblemowych. • Wzrost problemów o charakterze globalnym, rzutujących na życie społeczeństwa, np.: starzenie się społeczeństwa, konflikty, choroby. • Migracje osób młodych z terenu Łowicza do innych miast czy regionów kraju, bardziej przyjaznych im głównie pod względem ekonomicznym. • Brak wystarczających środków finansowych na realizację poszczególnych zadań, w tym również ograniczenia finansowe uniemożliwiające podnoszenie kwalifikacji przez osoby związane ze wspieraniem rodziny. • Stale utrzymujące się na wysokim poziomie bezrobocie. • Wysokie koszty utrzymania rodzin • Uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, internetu.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny mieszkające na terenie miasta Łowicza znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożone różnymi zjawiskami dysfunkcyjności i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, umieszczone w pieczy zastępczej, bądź też takie, w których została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu
- Urząd Miejski w Łowiczu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowiczu
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza
- Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu
- Powiatowy Urząd Pracy
- Sąd Rejonowy w Łowiczu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łowiczu
- Poradnia Leczenia Uzależnień
- Powiatowy Urząd Pracy w Łowiczu
- Łowicki Ośrodek Kultury
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łowiczu
- Biblioteka Miejska
- Biblioteka Powiatowa w Łowiczu
- Klub Sportowy „Pelikan” w Łowiczu
- UKS „Księżak” w Łowiczu
- PTTK
- placówki oświatowe
- placówki służby zdrowia
- kościół (parafie) oraz związki wyznaniowe

- kuratorzy sądowi
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, spośród nich przede wszystkim: Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja”, Łowickie Stowarzyszenie „Dać Szansę”, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łowickiej, Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Obywatelskich Ziemi Łowickiej

VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny:

Profesjonalne wsparcie rodzin z dziećmi z terenu miasta Łowicza, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez podejmowanie zintegrowanych i spójnych działań w zakresie wzmacniania potencjału i kompetencji rodziny.

Cele szczegółowe:

Cel główny realizowany był poprzez cele szczegółowe i konkretne działania:

- 1. Stabilizacja sytuacji rodziny w sferze socjalno – bytowej.**
 - Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego i bytowego rodzin zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym .
 - Wsparcie rodzin w formie pracy socjalnej (działania: praca socjalna z rodziną prowadzona przez pracowników socjalnych).
- 2. Zapewnienie pomocy rodzinom w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich oraz w ramach wsparcia kobiet w ciąży i porożu.**
 - Wsparcie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
 - Wspieranie kobiet w ciąży i porożu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń porożniczych, a także ich rodzin.
- 3. Promowanie wartości rodzinnych.**
 - Podejmowanie inicjatyw, mających na celu promowanie wartości rodzinnych.
- 4. Przeciwdziałanie demoralizacji i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży.**
 - Profilaktyka i edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym.
 - Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań.
 - Stworzenie dzieciom i młodzieży przybyłym w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. możliwości uczestnictwa w zajęciach adaptacyjnych.

5. Reintegracja rodziny.

- Monitorowanie danych dotyczących rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz wydatków ponoszonych z tego tytułu przez gminę.
- Motywowanie i wspieranie rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do podejmowania działań w celu umożliwienia dzieciom powrotu do rodziny naturalnej.
- Ocena sytuacji życiowej i rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

6. Rozwój zasobów ludzkich działających na rzecz wspierania rodziny.

- Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w obszarze wspierania rodziny poprzez stworzenie możliwości rozwoju zawodowego oraz poprawa jakości pracy pracowników merytorycznych w wyniku korzystania z poradnictwa w formie superwizji.

VIII. GŁÓWNE ZADANIA I DZIAŁANIA PROGRAMU

Zadanie do realizacji	Działania	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
Cel szczegółowy 1				
Stabilizacja sytuacji rodziny w sferze socjalno - bytowej				
1.1. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego i bytowego rodzin zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym	1.1.1. Diagnoza środowiska rodzinnego przez pracownika socjalnego	Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	1.1.2. Udzielenie świadczeń z pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej/ materialnej	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą w formie świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	1.1.3. Objęcie dożywianiem dzieci na terenie placówek oświatowych w ramach realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”	Liczba świadczeń Liczba dzieci objętych dożywianiem Liczba posiłków	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

<p>1.1.4. Ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób/ rodzin najbardziej potrzebujących w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)</p>	<p>Liczba wydanych skierowań do otrzymywania pomocy w ramach realizacji Programu Liczba osób objętych wsparciem w ramach realizacji Programu</p>	<p>Łowickie Stowarzyszenie „Dać Szanse” w Łowiczu MOPS w Łowiczu</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>
<p>1.1.5. Zapewnienie potrzeb bytowych dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych</p>	<p>Liczba uczniów, którym przyznano i wypłacono świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego/ zasiłku szkolnego</p>	<p>MOPS w Łowiczu</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>
<p>1.1.6. Wsparcie rodzin w utrzymaniu mieszkań komunalnych/ lokali socjalnych</p>	<p>Liczba rodzin zamieszkujących w komunalnych zasobach mieszkaniowych, którym przyznano dodatek mieszkaniowy</p>	<p>Urząd Miejski w Łowiczu ZGM w Łowiczu MOPS w Łowiczu</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

	1.1.7. Opieka nad dzieckiem do lat 3	Liczba żłobków/ klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych w przedszkolach Liczba miejsc w żłobkach Liczba dzieci uczęszczających w ciągu danego roku do żłobków Liczba dzieci, które nie zostały przyjęte do żłobków z powodu braku miejsc	Urząd Miejski w Łowiczu osoby fizyczne i organizacje pozarządowe prowadzące działalność w tym zakresie	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
1.2. Wsparcie rodzin w formie pracy socjalnej	1.2.1. Praca socjalna z rodziną prowadzona przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin objętych wsparciem w formie pracy socjalnej Liczba osób objętych wsparciem w formie pracy socjalnej Liczba zawartych kontraktów socjalnych Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Cel szczegółowy 2

Zapewnienie pomocy rodzinom w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich oraz w ramach wsparcia kobiet w ciąży i połogu

2.1. Wsparcie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	2.1.1. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia w formie asystenta rodziny	Zatrudnienie asystentów rodziny - liczba asystentów, forma i wymiar zatrudnienia Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, objętych wsparciem w formie asystenta rodziny Liczba dzieci w tych rodzinach	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	2.1.2. Prowadzenie przez asystenta rodziny systematycznej współpracy z rodzinami	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

		<p>Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę w ramach wsparcia w formie asystentury rodzinnej (w tym z uwagi na: osiągnięte cele, brak efektów, zaprzestanie współpracy przez rodzinę, zmianę metody pracy z rodziną)</p> <p>Średni czas pracy asystenta rodziny z 1 rodziną</p>		
2.1.3. Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin z problemem bezradności opiekuńczo – wychowawczej	Zatrudnienie pracowników socjalnych - liczba pracowników socjalnych, forma i wymiar zatrudnienia Liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo - wychowawczej, objętych pomocą MOPS	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.	

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

	2.1.4. Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Liczba monitorowanych rodzin (monitoring rodzin, z którymi asystenci rodziny zakończyli współpracę oraz monitorowanie przez pracowników socjalnych rodzin z dziećmi, w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”) Liczba dzieci w monitorowanych rodzinach	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	2.1.5. Wsparcie rodzin naturalnych rodzinami wspierającymi	Liczba rodzin wspierających	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
2.2. Wspieranie kobiet w ciąży i porożu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń porożniczych, a także ich rodzin	2.2.1. Koordynacja poradnictwa przez asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin oraz programu „Za życiem”	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w ramach koordynacji poradnictwa	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	2.2.2. Wypłacenie jednorazowego świadczenia 4 000 zł	Liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

2.4. Wsparcie interdyscyplinarne rodzin z dziećmi	2.4.1. Prace Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	Stopień realizacji zadań własnych Zespołu	MOPS w Łowiczu inne instytucje i podmioty świadczące usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	2.4.2. Działania zaradcze oraz interwencyjne podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza oraz grupy robocze	Liczba rodzin z dziećmi objętych działaniami Zespołu	Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	2.4.3. Monitorowanie środowisk rodzinnych z dziećmi zagrożonych uzależnieniami	Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowanych do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	MOPS w Łowiczu MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu kuratorzy SR w Łowiczu PCPR w Łowiczu PR w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

		członkowie rodzin	
2.4.4. Zapewnienie dostępności w zakresie pomocy specjalistycznej: konsultacji i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego i prawnego oraz uzależnień, a także mediacji	Liczba konsultacji odbytych z psychologiem zatrudnionym przez MOPS Liczba konsultacji udzielonych przez specjalistów, zatrudnianych przez inne podmioty	MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łowiczu SR w Łowiczu PLU w Łowiczu stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

	<p>2.4.5. Doskonalenie form współpracy z instytucjami i organizacjami w zakresie lepszego rozeznania potrzeb oraz organizowania pomocy rodzinie, a także przeciwdziałania degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem</p>	<p>Wdrożenie w życie dobrych praktyk w zakresie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci na płaszczyźnie lepszego rozpoznawania potrzeb oraz organizowania pomocy rodzinom, aby przeciwdziałać degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem</p>	<p>MOPS w Łowiczu MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu SR w Łowiczu PCPR w Łowiczu Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łowiczu PLU w Łowiczu Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza Urząd Miejski w Łowiczu placówki oświatowe stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościoł i organizacje kościelne</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>
--	--	---	--	--

Cel szczegółowy 3				
Promowanie wartości rodzinnych				
3.1. Podejmowanie inicjatyw, mających na celu promowanie wartości rodziny	3.1.1. Kształtowanie w środowisku lokalnym pozytywnego wizerunku rodziny oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez organizowanie festynów, pikników rodzinnych, imprez integracyjnych dla rodzin	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć promujących wartości rodziny	Urząd Miejski w Łowiczu placówki oświatowe stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościoł i organizacje kościelne	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
Cel szczegółowy 4				
Przeciwdziałanie demoralizacji i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży				
4.1. Profilaktyka i edukacja dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnień i innym zachowaniom ryzykownym	4.1.1. Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych, organizowanie konkursów z zakresu przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom oraz innym zachowaniom ryzykownym	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych Liczba innych działań z zakresu przeciwdziałania demoralizacji i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	MOPS w Łowiczu placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

			MKRPA w Łowiczu KPP w Łowiczu stowarzyszenia i organizacje pozarządowe kościoł i organizacje kościelne	
4.2. Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań	4.2.1. Opracowanie dla dzieci i młodzieży oferty zajęć pozaszkolnych oraz zachęcanie do aktywnego udziału w wydarzeniach organizowanych dla nich na terenie Łowicza	Zajęcia pozaszkolne organizowane dla dzieci i młodzieży na terenie Łowicza Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanych pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego	MOPS w Łowiczu ŁOK , OSiR, Urząd Miejski w Łowiczu, PTTK Oddział w Łowiczu, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, świetlice środowiskowe, kluby sportowe	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

<p>4.3 Stworzenie dzieciom i młodzieży przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. możliwości uczestnictwa w zajęciach adaptacyjnych</p>	<p>4.3.1 Prowadzenie zajęć adaptacyjnych dla dzieci z Ukrainy, które obejmują zagadnienia dotyczące kultury polskiej, języka polskiego, tradycji, świąt, kuchni, warunków życia, struktury społecznej i zasad współżycia społecznego</p>	<p>Zajęcia organizowane dla dzieci i młodzieży z Ukrainy na terenie Łowicza</p>	<p>MOPS w Łowiczu ŁOK , OSiR, Urząd Miejski w Łowiczu, PTTK Oddział w Łowiczu, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, świetlice środowiskowe, kluby sportowe</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>
<p>Cel szczegółowy 5 Reintegracja rodziny</p>				
<p>5.1 Monitorowanie danych dotyczących rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz wydatków ponoszonych z tego tytułu przez gminę</p>	<p>5.1.1. Monitorowanie liczby rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej</p>	<p>Liczba rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej</p>	<p>MOPS w Łowiczu</p>	<p>01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.</p>

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

	5.1.2. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez Gminę Miasto Łowicz	Wysokość wydatków poniesionych przez samorząd gminny w zakresie współfinansowania pobytu dzieci z terenu Łowicza w pieczy zastępczej Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które współfinansowano pobyt	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
5.2. Motywowanie i wspieranie rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do podejmowania działań w celu umożliwienia dzieciom powrotu do rodziny naturalnej	5.2.1. Diagnoza środowisk rodzin biologicznych przez pracowników socjalnych	Ilość wywiadów środowiskowych przeprowadzonych w rodzinach biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	5.2.2. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba rodzin wspieranych przez pracowników socjalnych/ asystentów rodziny	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
5.3. Ocena sytuacji życiowej rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	5.3.1. Monitorowanie sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba informacji sporządzonych na wniosek PCPR-ów i POW-ów na temat sytuacji życiowej rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

		zastępczej		
	5.3.2. Udział pracowników socjalnych/ asystentów rodziny/ koordynatora Zespołu ds. Asysty Rodzinnej w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Ilość dokonanych ocen okresowych sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, przeprowadzonych z udziałem pracowników socjalnych/ asystentów rodziny/ koordynatora Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	MOPS w Łowiczu PCPR w Łowiczu placówki opiekuńczo - wychowawcze	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

Cel szczegółowy 6**Rozwój zasobów ludzkich działających na rzecz wspierania rodziny**

6.1. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w obszarze wspierania rodziny poprzez stworzenie możliwości rozwoju zawodowego oraz poprawa jakości pracy pracowników merytorycznych w wyniku korzystania z poradnictwa w formie superwizji	6.1.1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych przez osoby bezpośrednio wspierające rodziny (pracowników socjalnych i asystentów rodziny), w tym szkolenia dla pracowników pomocy społecznej z zakresu obsługi cudzoziemców	Liczba zorganizowanych szkoleń/ kursów specjalistycznych Liczba uczestników szkoleń/ kursów specjalistycznych	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.
	6.1.2. Organizacja superwizji dla osób wspierających rodziny (pracowników socjalnych i asystentów rodziny)	Liczba godzin zrealizowanej superwizji (indywidualna/ grupowa) Liczba osób uczestniczących w superwizji	MOPS w Łowiczu	01.01.2022 r. – 31.12.2024 r.

IX. ZAKŁADANE EFEKTY – OCZEKIWANE REZULTATY PROGRAMU

Realizując założony cel główny oraz poszczególne cele szczegółowe „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024”, przez poszczególne podmioty i instytucje zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

1. Podniesienie jakości usług świadczonych przez osoby i instytucje zaangażowane w pracę na rzecz rodzin z dziećmi, zwłaszcza środowisk dysfunkcyjnych.
2. Rozwijanie współpracy między podmiotami pracującymi na rzecz rodziny.
3. Zwiększenie dostępności rodziny do poradnictwa specjalistycznego.
4. Podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wspierania rodzin przeżywających trudności.
5. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich.
6. Zwiększenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
7. Poprawa relacji rodzinnych, małżeńskich/ partnerskich.
8. Umocnienie więzi rodzinnych.
9. Wzrost kompetencji i aktywności rodzin oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne.
10. Wprowadzenie rozwiązań służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb rodzin z Ukrainy przebywających na terenie Miasta Łowicza.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024”, przebiegać będzie w ramach budżetu Miasta Łowicza, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, m.in.:

- Dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych;
- Dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych;
- Programów rządowych obejmujących wspieranie rodzin;
- Innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych i programów unijnych.

Potrzeby finansowe na realizację poszczególnych zadań w ramach Programu zostaną uwzględnione w corocznych planach finansowych Miasta Łowicza.

XI. KOORDYNACJA, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU ORAZ TRYB SPRAWOZDAWCZOŚCI

Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu. Koordynatorem działań, podejmowanych w ramach realizacji Programu, jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Monitoring i ewaluacja prowadzone będą w oparciu o analizę założonych wskaźników realizacji poszczególnych celów Programu, zadań i działań. Osobą odpowiedzialną za ich przeprowadzenie jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Przedmiotowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, który będzie podlegał ewaluacji w zależności od rozpoznanych potrzeb wskazywanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów, realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji umożliwi opracowanie dalszych przedsięwzięć oraz weryfikację i doskonalenie dotychczas wykonanych zadań.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, roczne sprawozdania z realizacji Programu będą przygotowywane i przedkładane przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu, w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej Łowicza, której powierza się nadzór na realizacją „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024”.

XII. PODSUMOWANIE

„Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2022 – 2024” ma na celu wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dziecka, zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Niezbędne jest także systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji rodzin, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań.

Realizacja zadań opisanych w niniejszym dokumencie wymaga wsparcia i pomocy ze strony wielu podmiotów. Zintegrowane działania instytucji umożliwią poprawne funkcjonowanie rodzin na terenie Łowicza.